ANALIZA DE TEXT LITERAR: O PERSPECTIVĂ CANTITATIVĂ ASUPRA TEXTELOR STUDENȚEȘTI

Elena CRAȘOVAN[1]
Roxana ROGOBETE[2]
Universitatea de Vest din Timișoara
[1]elena.crasovan@e-uvt.ro
[2]roxana.rogobete@e-uvt.ro

Literary Text Analysis: A Quantitative Perspective on Students' Texts

The purpose of our study is to compare two corpora consisting of literary text analysis written by BA students from in the 3rd year. These two corpora have been created based on a selection of the aforementioned texts that were written in two different academic contexts. The first corpus (LIRA_1) consists of 62 texts written in class as part of examination, while the second set of 65 texts (LIRA_2) includes texts that were written when the transition to the online classes occurred. As far as the second set is concerned, the works produced by students relatively differ from those from the first set since the students were asked to base their analysis on excerpts of literary criticism gathered in a small corpus. Our paper depicts how corpus tools can point out a general overview of students' writing and decide to what extent the quantitative perspective corresponds to the qualitative one. We are interested in the content of these analyses, examining the ways in which students managed to frame the given literary texts within the correct cultural paradigm and reached the key points in their essays. Even though this academic genre (i.e. literary text analysis) is still not represented well enough within the Romanian HE system, it is part of the curriculum for secondary education (high school) and higher education (university). Regarding this last level of education, namely higher education, literary text analysis practice also intends to mainly motivate and improve students' skills to grapple with standardized tests that target entrance in the pre-university teaching system. Eventually, based on the results of the corpus analyses and on the overall perspective, we come up with several pedagogical recommendations, since university teachers face several challenges in the process of improving students' writing skills.

Keywords: *academic writing; corpus linguistics; cultural paradigms; literary analysis; university teaching.*

BDD-A32375 © 2020 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:27 UTC)

1. Introducere: context

În rândul studenților filologi, practicile de scriere reprezintă o componentă extrem de importantă pentru formarea viitorului cadru didactic sau cercetător, indiferent de genul academic abordat[1]. Fie că vorbim despre lucrări de seminar, eseuri, analize de text, referate, ele pregătesc studentul pentru redactarea unor lucrări științifice, în care să demonstreze independența în cercetare. Dintre toate „formulele", analiza de text literar este o cerință frecventă, aplicată deseori la seminare sau chiar examene specifice unor discipline (deci ca evaluare parțială sau sumativă), deoarece urmărește modul în care se gestionează terminologia critică-teoretică într-un proces hermeneutic aplicat. Fie că analiza textului este făcută ca preambul pentru contactul cu universul literar al unui autor, fie că este cerută ca exercițiu pentru a aprofunda creația scriitorului, ghidată sau nu de repere, analiza literară investighează modul de funcționare a elementelor textuale, corelarea lor cu un context cultural-estetic și probează capacitatea studentului de a înțelege, descrie și interpreta un text. Văzută drept instrument de cadre didactice diferite, ea devine un gen academic destul de flexibil, dar constant în „comunitatea discursivă" a științelor umaniste, deși pare „periferic" și nu este dezbătut, ca model, în studiile de specialitate destinate scrierii academice (v. Dontcheva-Navratilova 2014: 39), în România, cel puțin[2]. De altfel, în mediul universitar nu este încă suficient fundamentat studiul scrierii academice (v. Chitez, Doroholschi, Kruse, Salski, Tucan 2018), dar articolul nostru își propune să demonstreze că o cercetare aplicată pe un grup redus de studenți poate fi revelatoare pentru identificarea unei „tradiții", a unor „modele" și poate deveni reprezentativă cel puțin la nivelul unei instituții (i.e. Facultatea de Litere, Istorie și Teologie din cadrul UVT).

Dacă primul an de studii universitare face tranziția de la învățământul secundar la cel terțiar în special prin deprinderea studenților cu noi cadre teoretice, anii superiori sunt destinați deja „profesionalizării", cel puțin în

[1] O cartografiere a genurilor academice practicate în mediul universitar românesc (printre altele, în domeniul Științelor umaniste) este scopul urmărit de proiectul ROGER (*Genuri academice la intersecția dintre tradiție și internaționalizare: Cercetare contrastivă pe bază de corpus asupra utilizării genurilor academice de către studenții din România*, finanțat de către Fundația Națională Elvețiană pentru Știință în cadrul programului PROMYS, https://roger.projects.uvt.ro/?lang=ro), în derulare la Facultatea de Litere, Istorie și Teologie a Universității de Vest din Timișoara.

[2] În multe universități din SUA, spre exemplu, analiza de text literar este tratată detaliat (Purdue Online Writing Lab (https://owl.purdue.edu/owl/teacher_and_tutor_resources/teaching_resources/writing_a_literary_analysis_presentation.html).

BDD-A32375 © 2020 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:27 UTC)

cazul disciplinelor ce vizează competențele discursiv-literare. Astfel, pentru studenții din anul al III-lea (terminal), specializarea Română A/A', verificările din cadrul seminarelor de *Literatură română* cuprind analize de text literar elaborate, de regulă, în cadrul ultimei întâlniri din semestru. Aceste probe sunt concepute prin analogie cu subiectele examenului de licență, care vizează situarea textului/autorului din perspectiva istoriei literare (încadrarea într-un curent, o mișcare), precum și evidențierea particularităților tematice și stilistice ale operei pornind de la un text/fragment dat. Demersurile reprezintă, în același timp, încercarea de a pregăti studenții pentru accederea la studiile masterale, unde se pune accent pe aprofundare și dezvoltarea capacității de cercetare științifică.

Cu toate acestea, examenul de la încheierea ciclului de studii evidențiază, cu o constanță îngrijorătoare, dificultatea studenților de a situa opera într-un context mai larg, cultural-istoric, precum și utilizarea precară sau inadecvată a terminologiei critice, specifică unui anumit autor. Cercetarea corpusului cuprinzând lucrările elaborate de studenți în semestrele I și al II-lea din anul universitar 2019-2020 are ca scop analiza contrastivă, dar mai ales evidențierea acestor carențe în însușirea unor deprinderi analitice, a posibilelor cauze care afectează capacitatea de a opera cu jargonul filologic specific, acesta fiind un prim pas în stabilirea implicațiilor pedagogice și în conceperea unor scenarii didactice mai eficiente. Colectarea, prelucrarea, procesarea și analiza textelor elaborate de studenți au fost realizate prin intermediul proiectului ROGER (*Genuri academice la intersecția dintre tradiție și internaționalizare: Cercetare contrastivă pe bază de corpus asupra utilizării genurilor academice de către studenții din România*), iar lucrările se vor regăsi și în corpusul ROGER.

1.1. Scenariul didactic

Temele seminarelor de literatură română la anul al III-lea vizează literatura postbelică: opere publicate între 1940 și 2000. La prima întâlnire sunt prezentați, în linii mari, autorii și textele, principalele resurse bibliografice, contextul cultural-politic. Explicarea modalităților de evaluare cuprinde referiri la lucrarea de seminar, cu cele două componente: „istorie literară" și „hermeneutică". În următoarele întâlniri sunt discutate textele unor autori (mai mult sau mai puțin) canonici, insistând, în introducere, asupra contextului publicării (constrângerile politice, critica de întâmpinare amprentată ideologic, cenzura) și a factorilor care influențează receptarea de la

BDD-A32375 © 2020 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:27 UTC)

o epocă la alta. Cea mai mare parte a timpului este dedicată analizei de text, la nivel oral, pe grupe mici de lucru (4-5 studenți). Cum literatura postbelică este puțin studiată în ciclul preuniversitar, pentru mulți seminarul reprezintă primul contact cu opera unui autor. În încheierea discuțiilor sunt formulate, pornind de la analizele particulare, caracteristicile generale ale operei unui autor, subliniind termenii definitorii pentru creația acestuia (aspecte recapitulate și în seminarul de consolidare premergător examenului).

1.2. Procesul de evaluare

În ultimul seminar studenții primesc un poem „la prima vedere" sau un fragment în proză selectat din autorii studiați anterior și li se cere să elaboreze o „analiză de text" în cadrul celor 90 de minute ale întâlnirii. În semestrul I (2019/2020) examenul s-a desfășurat în sala de seminar, studenții au putut opta pentru poezie sau proză (Nichita Stănescu/Marin Preda; Geo Dumitrescu/Eugen Barbu), au primit textul de analizat, cerința fiind scrisă pe tablă, alături de baremul general. În semestrul al II-lea, în condițiile desfășurării activităților didactice în sistem online, evaluarea a avut loc pe platforma Google Classroom, studenții având posibilitatea de a alege dintr-un număr mai mare de texte și de a elabora lucrarea într-un interval de timp mult mai generos (o săptămână), schimbări care s-au reflectat în gradul de elaborare a lucrărilor.

1.3. Alte diferențe de procedură cu posibil impact asupra rezultatului final

În semestrul I s-a mizat mai ales pe recomandarea bibliografiei critice care putea fi consultată la BCUT (cărți în format tipărit), sau cu furnizarea ediției electronice, în unele cazuri. Tendința de a divaga în discuțiile „față în față" a lăsat mai puțin loc pentru elaborarea concluziilor în final. Cuvintele-cheie au fost scrise în cadrul schemei, pe tablă (cu premisa – discutabilă, din perspectiva rezultatelor – că studenții le copiază și le înțeleg în context).

În semestrul al II-lea schema de pe tablă a fost înlocuită de o schemă-conspect a seminarului postată pe Google Classroom la sfârșitul întâlnirii. Bibliografia tipărită a fost substituită de resurse electronice: mai sintetice, de mai mică amploare (studii, recenzii, fișe de dicționar), constituind un corpus expert de texte care conțineau, în fond, tocmai concepte esențiale pe care studenții le puteau aborda în analizele lor. Tendința cadrului didactic de

BDD-A32375 © 2020 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:27 UTC)

a monopoliza discuțiile (pe fondul tăcerii studenților), dificultățile de adaptare la noul context de comunicare au dus la o formulare mai atentă a concluziilor, dar poate și la tendința de a simplifica unele aspecte. De asemenea, s-a insistat mai mult asupra explicării unor termeni „postmoderni", potențial noi și mai dificil de înțeles pentru studenți (spre deosebire de terminologia critică implicată de neo-realism și neo-modernism care, în semestrul I, a fost considerată mai accesibilă, parțial cunoscută din anii anteriori[3]).

2. Instrumente, analize cantitative ale corpusului, interpretări calitative

Chiar dacă o generație nu trebuie considerată reper absolut în evaluare, considerăm că analiza – bazându-se pe ambele semestre ale activității didactice – este relevantă pentru evidențierea unor aspecte simptomatice referitoare la parcursul academic al studenților și la modul în care aceștia se raportează la sarcinile de lucru primite (este, deci reprezentativă, v. Biber 1993). Corpusul analizat este alcătuit din două părți, conform structurii anului universitar (LIRA_1, cu 62 de texte, respectiv LIRA_2, cu 65 de texte), organizat în subcategorii în funcție de textele abordate de studenți. Am preferat să păstrăm numai analizele fragmentelor care au fost selectate/preferate în mod consistent de studenți – cel puțin 10-15 – pentru a păstra relevanța comparatismului.

De ce am recurs însă (și) la o analiză cantitativă? De cele mai multe ori, evaluarea unor astfel de analize de text presupune mai degrabă o abordare holistică – da, sunt urmărite reperele prezente în baremul elaborat de cadrul didactic, însă există o mare flexibilitate în construirea discursului și în problematizarea aspectelor stilistice, retorice, critice, teoretice etc. – astfel încât ne-am propus să observăm dacă datele oferite de instrumentele digitale specifice lingvisticii de corpus (Voyant Tools, Lancsbox sau Sketch Engine) pot corespunde viziunii de ansamblu pe care o are evaluatorul după un *close reading* al textelor scrise de studenți (pe modelul evaluării traducerilor realizate de studenți, cu ajutorul instrumentelor digitale, v. Chitez, Pungă 2020). Mai mult decât atât, analiza de corpus nu se limitează la aplicațiile lingvistice, pentru că discursul, modalitățile sale de construcție, harta de foc a unei scrieri reprezintă, de fapt, aspectele centrale într-o astfel de cercetare.

[3] Însă poate tocmai încercările de a conecta autorii din semestrul I cu paradigmele estetice deja parcurse și alăturarea lui „neo-" e cea care descumpănește studenții, astfel încât nu ajung să înțeleagă diferențele dintre anumite „vârste" ale aceluiași curent.

BDD-A32375 © 2020 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:27 UTC)

Versatilitatea unor softuri destinate aparent doar lingvisticii ne determină să apelăm la ele și pentru alte arii tematice (Biber 2011). Deși lucrăm cu micro-corpusuri, ceea ce aduce pericolul de a conduce cercetarea (prin selecția datelor) exact în punctul în care ipoteza este demonstrată, aceste texte au tendința de a fi mai unitare. Într-adevăr, studiile de specialitate validează faptul că dimensiunea corpusului contează (teoretic, cu cât mai mare este corpusul, cu atât mai multe date sunt disponibile), dar este o iluzie să ne propunem analize cantitative vaste în cazul scrierii academice în limba română ("For the vast majority of linguistic questions we might ask, large corpora are not available", Ross 2018). Pentru coagularea modului în care este exersat acest gen academic, am considerat că "small corpora can be more easily made for special purposes" (Ross 2018).

2.1. Corpusul LIRA_1: date și analize

Corpusul corespunzător primului semestru, LIRA_1, conține un total de 29194 cuvinte, iar textele studenților variază enorm în ceea ce privește criteriul cantitativ: între 27 și 997 de cuvinte (de altfel, și plaja notelor este extrem de diversă), cu densități lexicale distincte (0.513-0.963). Cum aminteam anterior, analizele au fost defalcate în funcție de textul supus atenției. Ce putem menționa este varietatea formelor și a tipologiilor tematice ale textelor, ceea ce nu permite căutarea unor frecvențe sau colocații ce țin de conținutul propriu-zis al interpretării, ci de eventuale referiri la contextul istoric, climatul literar și, de ce nu, de modalitatea de „punere în scenă" a discursului. O prezență frecventă este reprezentată de termeni precum „perioadă" (89 de ocurențe, de la interbelic până la literatura proletcultistă, la anii '60 ori anii de „îngheț", „dezgheț" și… „«secetă» literară" – LIRA_1_EB_1014), „comunism" (14 ocurențe, indiferent de autorul tratat, dar cel mai frecvent în analizele pe Eugen Barbu), respectiv „lume" (poetică, a romanului, comunistă – 59 de prezențe). Cât despre structura analizelor, o lectură atentă dezvăluie că primul pas al lucrărilor are în vedere încercarea de contextualizare a operei, apoi analiza propriu-zisă, urmată de o concluzie (ultima parte apărând de 31 de ori).

2.1.1. Geo Dumitrescu

15 studenți au ales să analizeze *Poem final* (1941) de Geo Dumitrescu și, chiar dacă lucrările fac repetate referiri la Grupul Albatros (27 de ocurențe în 66,66% din texte), este neglijată situarea în cadrele istorice mai

BDD-A32375 © 2020 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:27 UTC)

largi (la Al Doilea Război, la constituirea grupului și fondarea revistei ca răspuns la tradiționalismul dominant, la „pășunism" și „literatura de goarnă și cădelniță"). De altfel, și caracterizarea grupării sau a „direcției" spre care aceasta se îndreaptă rămâne uneori deficitară, vagă: „membrii acestei grupări având ca scop schimbarea felului de a face poezie" (LIRA_1_GD_1002), „Gruparea Albatros încearcă să revoluționeze poezia, ei își doresc ca operele lor să nu semene cu nimic din ce a fost scris până în acel moment." (LIRA_1_GD_1009). Sunt neglijate deseori aspecte legate de zona estetică: deși neo-avangardismul grupării este amintit (cu varianta influenței avangardiste, 14 ocurențe în 9 lucrări), numai 3 studenți au putut asocia curentul cu mizele sale anti-lirice. Cuvinte-cheie amintite la seminar, precum *antilirism* (7 prezențe), *antiromantism* (3), *antipoezie* (1), *anti-solemnitate* (1), ar fi demonstrat atât înțelegerea termenilor, cât și viziunea integratoare, la nivelul istoriei literare, capacitatea de a compara texte și contexte, de a face raportări la canonul vehiculat în semestrele anterioare.

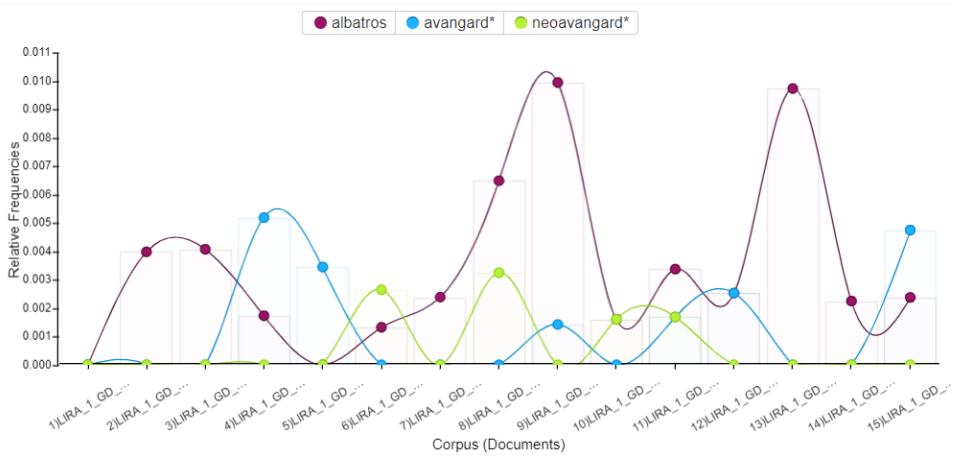

Fig. 1: Încadrarea lui Geo Dumitrescu (LIRA_1)

În respectivele analize, aceste noțiuni (ce țin de viziunea asupra literaturii) sunt puse în relație (se află în proximitate) cu termenii *ironie* (40), *banal* (17), *comun* (2), *realism* (2), care vizează tratarea în răspăr a temelor considerate, tradițional, poetice (iubirea/iubita, creația, timpul, moartea). Însă în cea mai mare parte acest ultim set de termeni vizează doar analiza particulară, fără a fi puși în relație cu viziunea, fără a vedea, așadar, în manifestările particulare caracteristicile unei poetici.

BDD-A32375 © 2020 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:27 UTC)

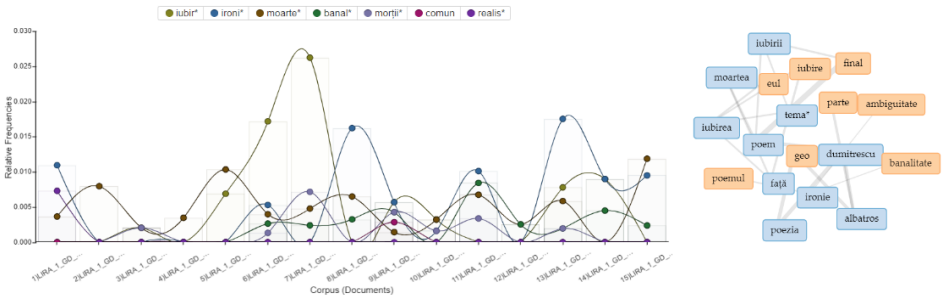

Fig. 2: Caracteristici, noțiuni vehiculate în analiza lui Geo Dumitrescu (LIRA_1)

Practic, studenții analizează micro-nivelul textual, reținând oarecum „efectul" și „afectul", tematica textului, dar încă au dificultăți în a construi, piramidal, pornind de la fenomenele de limbaj, teoretizări de viziune. Precaritatea analizei la nivel lexical și stilistic, frecvența clișeelor generalizante, inconsistente („cu totul neobișnuit" – LIRA_1_GD_1007; „bogat în epitete, metafore" – LIRA_1_GD_1008; „sărac, clișeic" – LIRA_1_GD_1009; „unic" – LIRA_1_GD_1015) confirmă tratarea stilului ca „apendice" al palierului tematic, ca pe un ornament supraadăugat textului, fără evidențierea interconexiunii dintre viziune–atitudine–teme–limbaj.

2.1.2. Nichita Stănescu

Continuând cu analiza textelor lirice, ne orientăm spre corpusul de scrieri raportate la *Visul unei nopți de iarnă* de Nichita Stănescu: acestea trec la fel de grăbit peste sau ignoră cu totul încadrarea într-un curent. Doar 5 studenți din 12 fac trimitere la neo-modernism, fără a explica însă rolul acestuia în istoria literară postbelică, venind uneori doar cu observații placide care nu argumentează poziționarea estetică: „Fiind un poet neo-modernist, sunt prezente marile teme ale liricii (iubirea autocunoașterea cunoașterea, natura)" (LIRA_1_NS_1002), „Neo-modernismul descrie o perioadă nouă, ce are nucleul în perioada interbelică. Acest curent presupune remodernizarea poeziei." (LIRA_1_NS_1006).

Trecând la elemente mai detaliate de conținut, observăm că „lirismul" și „metafora", chiar și în puținele ocurențe (4, respectiv 6 lucrări), vizează aspectele particulare ale textului și nu sunt folosite ca mărci ale neo-modernismului (pentru a argumenta apartenența la curent). Chiar și abordarea tematică lasă de dorit. Trimiterile la „corp", „privire" sunt fie citate din text, fie generalizări irelevante. În mod paradoxal, un poet mult mai cunoscut

BDD-A32375 © 2020 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:27 UTC)

decât Geo Dumitrescu a generat analize mai precare. Senzația de „deja cunoscut", prezența autorului în programa disciplinei pentru liceu și examenul de bacalaureat (1-2 texte, maximum) a provocat resuscitarea acelorași clișee despre „iubire": „forța iubirii îl subjugă pe creator", „structură deosebită înălțând iubirea la frumusețea cosmică" (LIRA_1_NS_1001); „Nichita Stănescu a fost un scriitor canonic, care s-a remarcat prin poeziile centrate pe tema iubirii", „rămâne cunoscut pentru operele sale: poeziile despre iubire și poeziile despre moarte și suferința care o provoacă aceasta" (LIRA_1_NS_1006), „puterea iubirii sale fiind mai mare decât orice forță a naturii" (LIRA_1_NS_1008). Referirile la stil sau figuralitatea limbajului rămân în scheme mecanice: limbaj „abstract", „deosebit de simplu", „figurat"; stil „abstractizat", „neomodernist". De altfel, curriculumul universitar încearcă tocmai să elimine prejudecățile, să dezvăluie „alte fațete" ale autorilor canonici, în afara celor „livrate" de comentariile din preuniversitar. Însă discuțiile de la seminar s-au lovit frecvent de reticența studenților care nu „recunosc" autorul în alte texte ce sunt expediate ca nereprezentative (în afirmații de tipul: „Ăsta nu e adevăratul Nichita Stănescu"), care nu pot recontextualiza reflexiv noțiunile teoretice. Situația este salvată, totuși, de câteva lucrări consistente care realizează legăturile logice între corporalitate și privitor, perspectivă, spectacular:

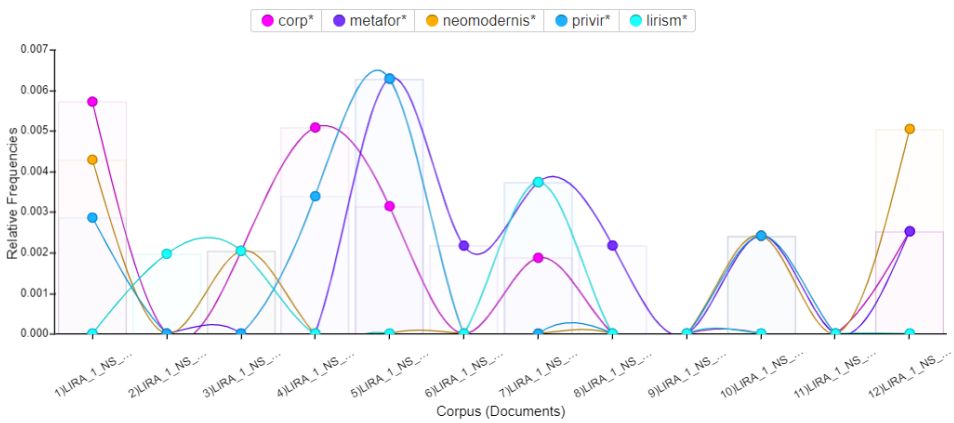

Fig. 3: Termeni vehiculați în analizele lui Nichita Stănescu (LIRA_1)

Impresia generală este că, pentru o „analiză de text" cei mai mulți nu consideră relevant apelul la contexte (în ciuda recomandării din barem), nici comparația cu alte poeme ale aceluiași autor, cu poeți afini sau cu membri ai altor grupări, curente. Asimilează noul deja cunoscutului, având

BDD-A32375 © 2020 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:27 UTC)

dificultăți în a numi particularitățile poeticii unui anumit autor (sau nici nu își propun să o facă). Concluziile, în care li s-a recomandat să scrie despre locul și rolul/influența operei în literatura română, s-au limitat, de regulă, la bifarea formală a baremului, cu formulări despre „importanța", „originalitatea" autorului: „În concluzie, pe baza celor enumerate anterior, putem afirma cu certitudine că Nichita Stănescu ocupă un loc de cinste în literatura română" (LIRA_1_NS_1001).

2.1.3. Marin Preda

Rămânând tot în sfera autorilor canonici, ajungem de data aceasta la proză. Pentru perioada postbelică, autorul studiat în programele din preuniversitar este Marin Preda. Tocmai pentru a evita „reciclarea" comentariilor pentru bacalaureat, s-a propus pentru analiză în seminar volumul de debut, *Întâlnirea din pământuri*. În unanimitate studenții remarcaseră atunci, în cadrul discuțiilor preliminare, doar asemănările cu *Moromeții*: și temele, și limbajul, le apăreau identice cu cele din romanele ulterioare (argument ce demonstrează, din nou, predispoziția de a reduce noul la cunoscut, de a lucra cu șabloane, dificultatea de a vedea inovația). Atenția pare a fi orientată prioritar spre evenimențialul, perspectiva narativă și personajele fragmentului (23 de ocurențe pentru „acțiune", 14 pentru „narator" – „obiectiv" sau „detașat", 31 pentru „personaj"), termenii critici specifici sunt folosiți de către mai puțin de jumătate dintre studenți (în cazul realismului, de pildă), însă doar o mică parte dintre utilizări sunt adecvate în context. Lipsește neo-realismul specific povestirilor de debut, doar 3 studenți (23,07%) amintesc de detaliile naturaliste, niciunul dintre ei nu menționează comportismul american (tehnică narativă – suport pentru neo-realism, naturalism). Apar utilizări contradictorii în cadrul aceleiași analize, care dovedesc faptul că nuanțele unui curent literar sunt dificil de trasat. De exemplu, situarea acestei forme de neo-realism în contrapunct față de realismul socialist dominant în epocă nu a fost bine înțeleasă: „În răspăr cu tendința din literatură, Preda publică volumul Întâlnirea din pământuri în 1948. Publicație de nuvele încadrate într-un realism obiectiv nu psihologic" (LIRA_1_MP_1002), volumul „a apărut într-o perioadă de realism socialist [...] aceasta este una proletcultistă [...]. Textele din această perioadă, printre care și *Calul*, nu mai au nevoie de verificare estetică, acestea supunându-se partidului politic. *Calul* este o nuvelă psihologică […]. Această perioadă este una de neoavangardism, trăsăturile enumerate mai sus putând fi considerate elemente

BDD-A32375 © 2020 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:27 UTC)

de modernitate ale textului." (LIRA_1_MP_1008). Așadar, din explicațiile de la seminar sunt reținute deseori concepte ce vor fi utilizate imprecis, doar pentru „a ambala" discursul. De aceea și ocurența „socialismului" (6 prezențe) e de tratat cu precauție, pentru că nu reflectă neapărat înțelegerea termenului în context, semn că studenții nu au proprietatea termenilor, îi învață mecanic și îi utilizează și în contexte neadecvate.

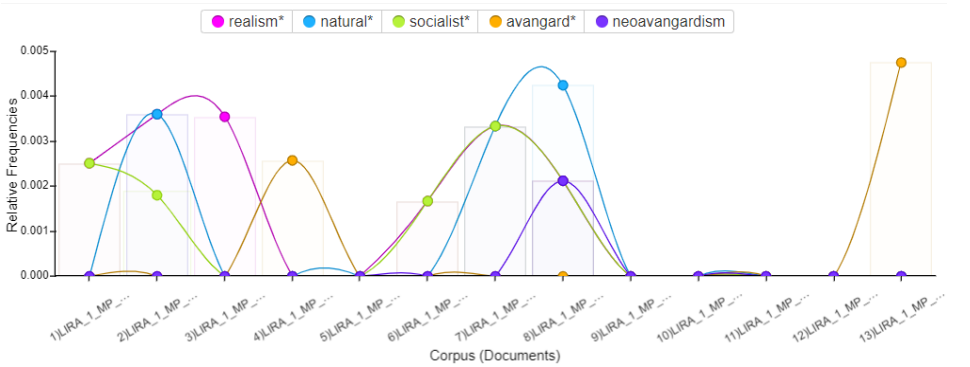

Fig. 4: Încadrarea lui Marin Preda (LIRA_1)

2.1.4. Eugen Barbu

Textul narativ, așadar, nu pune mai puține probleme studenților. Ce se întâmplă în cazul alegerii unui prozator noncanonic? Este cazul lui Eugen Barbu, selectat de cei mai mulți participanți – 22 (35% din corpusul LIRA_1). Deși persistă, în câteva lucrări (4), confuzia între *neo-realism* (14 apariții) și *realism socialist* (12 apariții), grija pentru raportarea la context și încadrarea într-un curent pare mai mare (peste 75%) în comparație cu analizele textului lui Preda. Mai mult, teoretizarea naturalismului (prezent de 13 ori) este făcută cu amatorism sau aproximări, de tipul *naturalism*=relația om-natură: „Ca și la Marin Preda, naturalismul se îmbină cu trăsăturile neo-realismului. Aici, natura joacă un rol important pentru comunitate, deoarece ceea ce se întâmplă în plan natural, se întâmplă și cu viețile oamenilor. Natura merge de-a lungul vieții oamenilor nelăsând urme asupra ei." (LIRA_1_EB_1010).

BDD-A32375 © 2020 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:27 UTC)

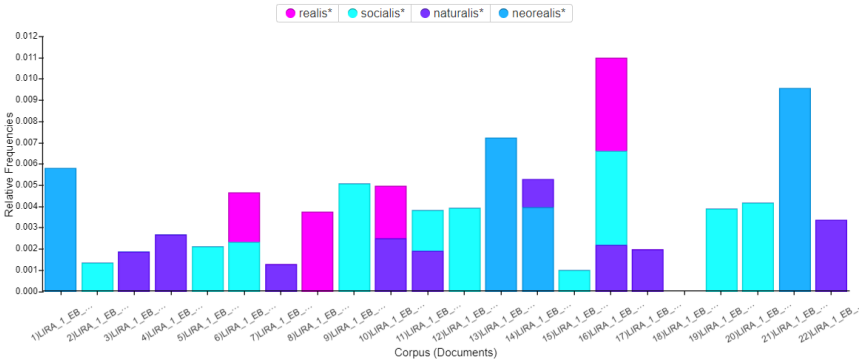

Fig. 5: Încadrarea lui Eugen Barbu (LIRA_1)

Dar este de lăudat deplasarea către perspectiva filologică (frecvența termenilor „narator” – 48, „personaj” – 109 ocurențe), în detrimentul repovestirii textului, ceea ce pare să confirme observațiile făcute la analiza poeziilor: autorii percepuți drept „cunoscuți” (Preda, Stănescu) sunt tratați mai clișeic decât autorii „noi” (Barbu, Geo Dumitrescu). Perspectiva este identificată corect, el este întotdeauna „obiectiv” (18), „detașat” (18) sau „omniscient” (4), în timp ce personajele sunt: „lacome”, „trăind de pe o zi pe alta”, „generice”, „statice”, „marginale”, „cu diferite ocupații”, „complexe”, „cu o viață banală”, „bine definite și descrise”, „alunecă în obscuritate și în instinctual”, „mărginașe, periferice, uitate de lume”, de o „complexitate emoțională”, „influențate de mediul în care trăiesc”, „gunoieri, lucrători la morgă, zidari, ghicitoare”.

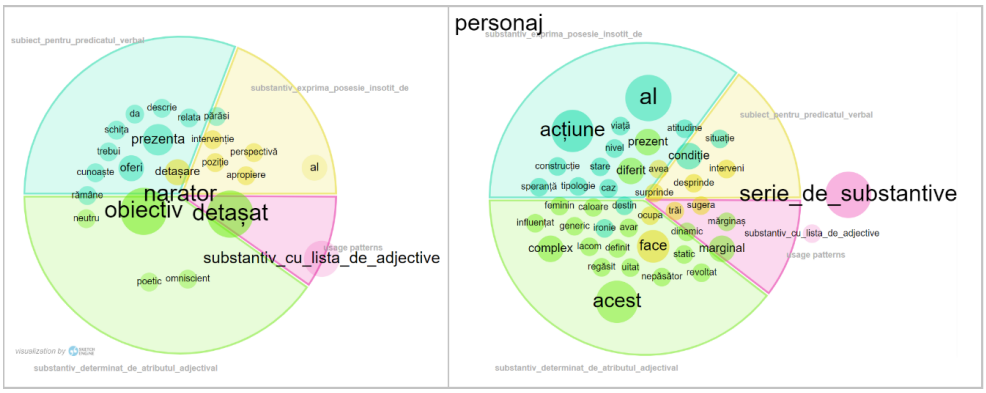

Fig. 6: Despre narator și personaj în analizele lui Barbu (LIRA_1)

Dominanta analizelor o reprezintă, totuși „lumea” („suferindă”, „grotească, banală”, „ferită de lux, o mahala”, „conservată”, „marginală”, „care respinge educația”, „comunistă”), marginea, statutul periferic al personajelor ce

BDD-A32375 © 2020 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:27 UTC)

au un limbaj colocvial, argotic, banal, așadar aspectele tematice. Deși fragmentul dat a fost din epilogul romanului, de un lirism accentuat, el a fost trecut cu vederea, în analiză, făcându-se referire mai mult la reperele cunoscute din alte texte, nu la specificul fragmentului dat, fiindcă părea să contrazică trăsăturile dominante deja întipărite.

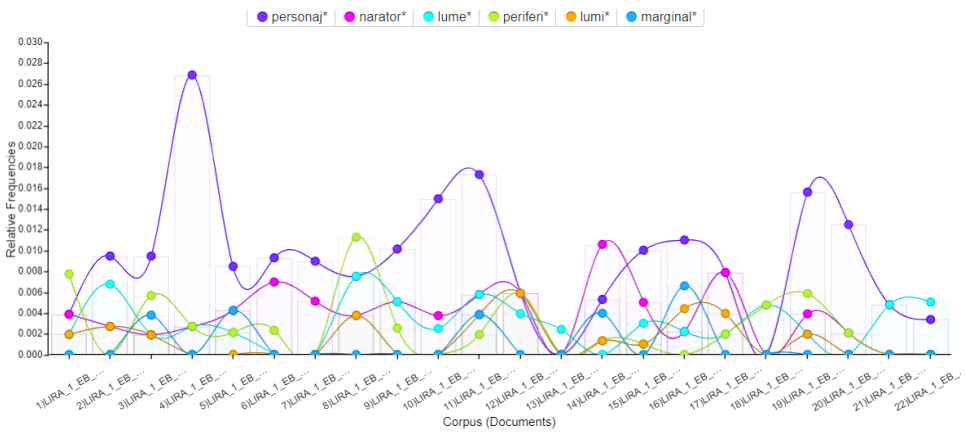

Fig. 7: Dominanta analizelor lui Barbu (LIRA_1)

2.1.5. Observații finale pentru LIRA_1

Trecând prin analizele literare ce alcătuiesc LIRA_1, e necesar să facem câteva observații finale: cea mai frapantă diferență este dată de „canonicitatea" autorului, care determină schematisme în tratarea textelor de către studenți. Dacă un autor parcurs în liceu este abordat (mai ales) cu clișee, fără consistență, nefiind actualizat cu informațiile din curs/seminar, noncanonicul, prin „stranietate", necesită atenție sporită, de aici poate grija studenților în a realiza o încadrare. Atât Stănescu, cât și Preda sunt, în liceu, subiectul unor formule reducționiste, prin abordarea (în general, a) unui singur text din scrierile lor, text ale cărui trăsături coagulează, pentru elev (și viitorul student), doar o schemă stereotipă pe care trebuie pliată orice altă creație[4]. Neo-modernismul e definit vag (educabilul nu înțelege care sunt diferențele față de modernism, cum sunt puse în valoare potențialitățile limbajului într-o manieră inovatoare), Stănescu e restrâns la o lirică a iubirii cu eventuale raportări la (neo-)romantism. În cazul prozei, nici nu mai este

[4] Aspectul este paradoxal, pentru că discuțiile particulare cu elevii/studenții arată tocmai nevoia acestora de a lectura și altceva, texte care nu fac parte din programa aferentă nivelului preuniversitar. Dar pledoaria lor pentru „read outside the box" trebuie dublată de „think outside the box".

BDD-A32375 © 2020 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:27 UTC)

nevoie să menționăm că programa trece lejer peste literatura proletcultistă și realismul socialist. Evident, acestea nu ar trebui incluse pe baza criteriului estetic, însă ulterior studentul nici nu reușește să identifice nuanțele și tematicile specifice fețelor unui realism care, să o recunoaștem, își simte irizațiile inclusiv în proza contemporană. Realism de tip clasic, realism interbelic, realism socialist, neo-realism, poate chiar și aspecte ale realismului magic ori ale „întoarcerii la poveste" din proza ultimilor ani – sunt subsumate acelorași etichete și caracteristici, fără deosebire. În schimb, la Dumitrescu și Barbu nu mai apar prejudecăți, sunt încercate detalieri în privința situării în cadrele mai largi ale istoriei literare, dar nu sunt realizate și conexiunile text-context. Practic, biograficul este notat pur informativ, iar nivelul influențelor asupra esteticului este deseori neglijat. Totodată, diversitatea „formulelor" literare dezbătute în primul semestru la disciplina *Literatura română* a lăsat loc creării unor rare confuzii (neo-avangardism/neo-realism), aspect care nu va mai caracteriza și corpusul de texte din programa celui de-al doilea semestru, ale căror analize sunt discutate în următorul subcapitol al studiului nostru.

2.2 Corpusul LIRA_2: date și analize

O primă observație „tehnică" ce trebuie făcută referitor la corpusul de analize elaborate în al doilea semestru ține de context: spre deosebire de LIRA_1, cele 65 de texte din LIRA_2 au fost redactate în alte condiții – acasă, cu resursele la îndemână, într-un timp, practic, cvasi-nelimitat. Procedura a presupus și furnizarea unei bibliografii specifice în format electronic și a unui „rezumat" al fiecărui seminar, cu insistență asupra termenilor critici esențiali, aspecte ce au influențat indicii cantitativi, mai ales în ceea ce privește amploarea: LIRA_2 conține un total de 58,647 cuvinte (cu 40% mai mult ca LIRA_1), lucrările au între 341 și 2052 de cuvinte, dar densitatea lexicală este, dimpotrivă, mai scăzută. La fel ca în primul caz, analizele au fost defalcate în funcție de textul supus atenției, dar toate cele 65 selectate pentru acest studiu se focalizează pe postmodernism. Așadar, o altă explicație pentru creșterea calității textelor în semestrul al doilea poate ține de raportarea la curent: cunoașterea din interior a aspectelor social-culturale (versus stranietatea comunismului și a realism-socialismului), coroborarea informației cu cea primită din alte surse (cursurile de literatură engleză sau franceză). Deși studenții au avut, din nou, o mare varietate de texte „la alegere", cei mai mulți au optat pentru operele canonice, caracterul lor „reprezentativ" pentru optzecism/postmodernism fiind subliniat în mod repetat și la seminar.

BDD-A32375 © 2020 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:27 UTC)

2.2.1. *Ruletistul*

De departe, cel mai abordat (dar nu neapărat și abordabil) text a fost fragmentul din *Ruletistul* lui Mircea Cărtărescu (32 de studenți). Postmodernismul este menționat de 185 de ori, iar insistența asupra curentului este dublată în mare măsură de cel puțin un termen explicativ, care să justifice încadrarea estetică sau contextualizarea: metatextualitatea (44), intertextualitatea (24), autoreferențialitatea (11), autoreflexivitatea (9), ludicul (13), generația optzeciștilor (27). Frecvența utilizării termenilor scade odată cu creșterea gradului de specificitate: dacă majoritatea menționează ironia (27 de ocurențe, însă mare parte în uzajul comun, nu neapărat cu încărcătura critică și semnificația atitudinală pe care i-o conferă postmodernismul), mai puțini invocă parodia (12, cu exemple puține sau irelevante: „acest ton ludic și parodic al postmoderniștilor fiind prezent în acest fragment", LIRA_2_MCR_1020), caracterul autoreferențial (mai puțin de 50% oferă și explicații: „textul vorbește despre sine însuși" – LIRA_2_MCR_1018; „autorul încorporează în text observații despre sine însuși" – LIRA_2_MCR_1025).

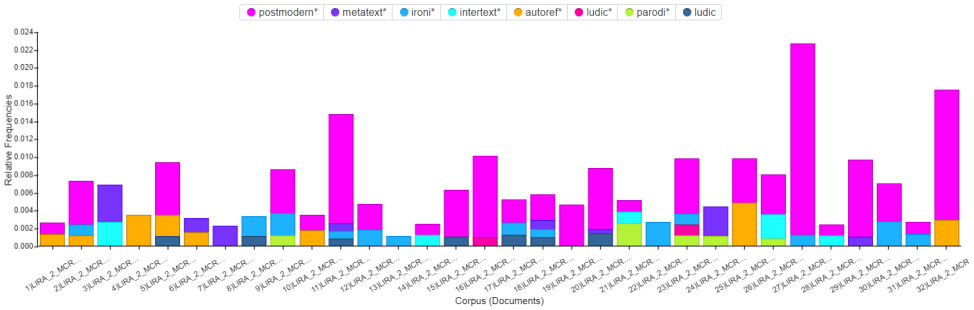

Fig. 8: Aspecte ale postmodernismului în analiza Ruletistului (LIRA_2)

Există însă un interes masiv pentru instanțele intra- și extratextuale („autor", „narator" și „cititor" au 131, 140, respectiv 195 de ocurențe) și pentru „poveste" sau caracterul narativ. Dar, de exemplu, invocarea lectorului nu explică mecanismele textuale și jocul de-a/cu literatura, ci se înscrie în linia „efectului" de lectură, irelevant pentru demersul interpretativ, care trebuia să vizeze inserția cititorului abstract în text: „acest fapt pune cititorul pe gânduri și îi stârnește curiozitatea" (LIRA_2_MCR_1001), „cititorul riscă să piardă amănunte importante" (LIRA_2_MCR_1005), „induc cititorului o stare tulburătoare" (LIRA_2_MCR_1014), „Din aceste rânduri, se transmite cititorului o stare anxioasă, deprimantă" (LIRA_2_MCR_1028). În același registru al confuziilor dintre planuri putem consemna și apariția autorului – autorul Mircea Cărtărescu drept reprezentant al generației optzeciste, autorul

BDD-A32375 © 2020 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:27 UTC)

textului *Ruletistul*, ipostaza autorului din *Ruletistul* („autorul ca personaj” – de altfel, referința la personaj apare de cel puțin 200 de ori).

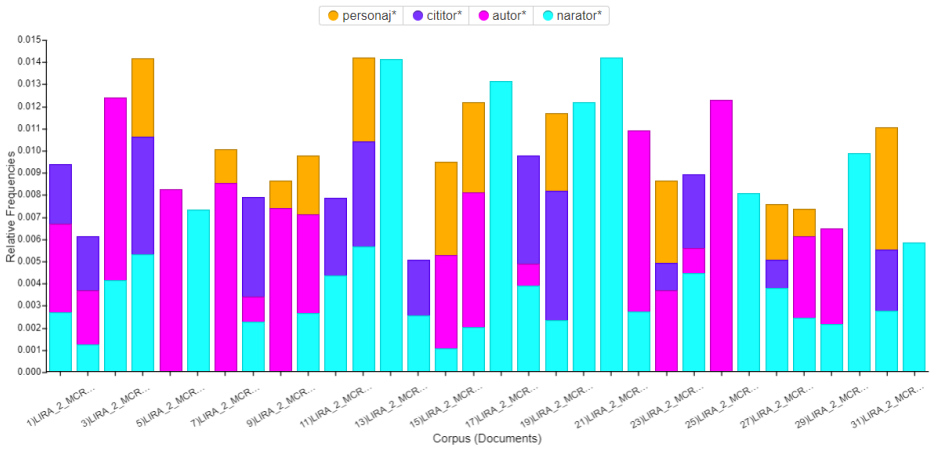

Fig. 9: Instanțele comunicării literare tratate în analizele Ruletistului (LIRA_2)

2.2.2. *Levantul*

Cărtărescu, de altfel, a fost preferat și de cei care au ales un text versificat. Fragmentele din *Levantul* au fost abordate de 16 studenți, unde, din nou, caracterul postmodern a devenit aspectul cheie (158 de ocurențe). Fără a mai fi distrași de narativitatea textului, peste 85% din lucrări menționează conexiunile intertextuale, reușesc să identifice urmele *Țiganiadei* lui Budai-Deleanu (sau măcar să o amintească), dar exemplificările pentru partea metatextuală denotă utilizarea acelorași clișee sau sintagme-șablon care frizează de-a dreptul plagierea schemelor de seminar: în mai bine de o treime din lucrări „inserturile metatextuale” determină fragmentarismul textului.

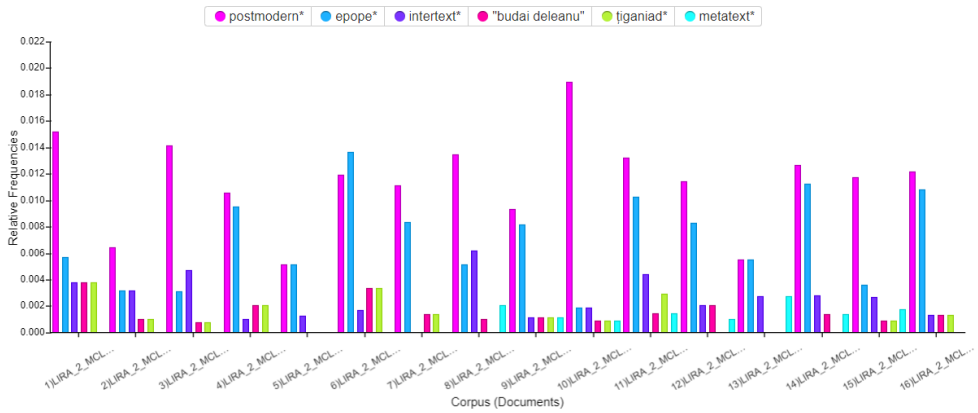

Fig. 10: Postmodernism, inter- și metatextualitate în analizele Levantului (LIRA_2)

BDD-A32375 © 2020 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:27 UTC)

Intertextualitatea este mai bine „distribuită” pe parcursul corpusului, dar aspecte precum autoreferențialitatea (13 ocurențe), ironia (26), parodia (12), ludicul (21) nu mai sunt tratate „la pachet” decât de un sfert dintre studenți, asta și datorită faptului că *Levantul* nu mai are un caracter narativ care să orienteze lectorul către depistarea unei acțiuni propriu-zise, ci, așa cum e invocat în câteva analize (37,5%), devoalează o istorie a poeziei românești. Dar și aceste mențiuni sunt frecvent reluări ale unor aserțiuni critice, nu rezultatul propriei judecăți:

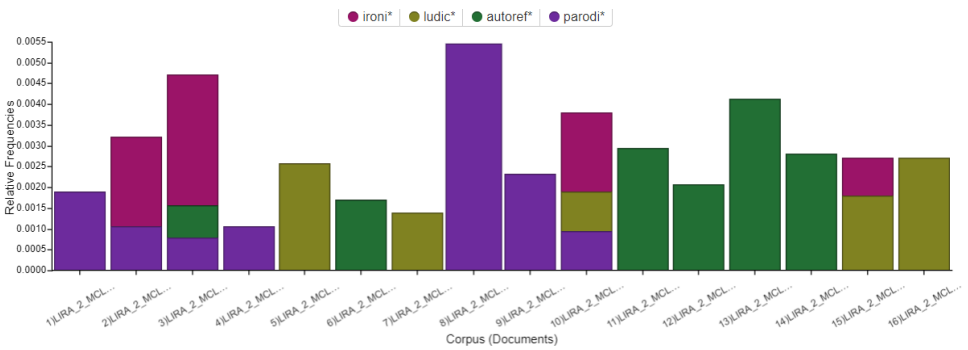

Fig. 11: Trăsături ale postmodernismului în analiza Levantului (LIRA_2)

Așadar, Cărtărescu este catalogat în mod decisiv (postmodern), iar fragmentele propuse spre analiză par că le oferă siguranță studenților în interpretare. Dar, în cazul ambelor texte cărtăresciene, un aspect care umbrește optimismul didactic este legat de tendința de a enumera una-două trăsături ale curentului în partea introductivă a lucrării, fără ca studentul să revină la ele, în mod consistent, în analiza propriu-zisă. Credem că motivația poate ține de: 1) învățare mecanică (a trăsăturilor fiecărei mișcări estetice, pentru a fi livrate tocmai în introduceri); 2) raportare-șablon la baremul dat (care include argumentarea prezenței trăsăturilor pe baza textului); 3) deprinderea de a scrie după modelul „comentariilor” din liceu. În orice caz, inclusiv cel mai „tânăr” autor canonic, deși provoacă studenții, duce la analize tratate la modul cuantificator, în care trebuie înregistrate elementele dintr-o listă și nu există un proces activ de construire a compoziției pe baza pieselor textuale.

2.2.3. *Femeia în roșu*

Un text la care seminarul a presupus mai multe discuții generale a fost *Femeia în roșu*, ales de 17 studenți pentru analiză. Și în acest caz, postmodernismul a fost intens vehiculat (113 ocurențe), alături de „senzațional” (41) și „experiment”/„experimental” (22). Ultimele două noțiuni sunt folosite și

BDD-A32375 © 2020 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:27 UTC)

sub impactul „comentariilor” din liceu și al prezentărilor din mediul online. Caracterul experimental identificat de studenți ține de scrierea colectivă și de jocul tehnicilor narative, care includ și ironizarea romanului senzațional. Însă, fiind un roman amplu, în cadrul seminarului nu au fost realizate aplicații exhaustive pe fragmente scurte, ceea ce probabil are consecințe și la nivelul textelor redactate de studenți: tendința acestora e de a aborda mai degrabă probleme generale și se observă dificultatea de a aplica teoria despre postmodernism (de exemplu, ironia și parodia, fragmentarismul) la datele concrete ale fragmentului de analizat. În provocarea de a pune în relație fragmentul cu întregul regăsim, de regulă, un dezechilibru: studentul fie neglijează fragmentul și invocă întregul roman, de multe ori în formulări mult prea generale, fie analizează în detaliu fragmentul, dar nu îi vede rolul în ansamblul operei, nu poate face conexiunile dintre părți. „Istoria”, de pildă, apare frecvent – 28 de utilizări –, dar mai puțin de jumătate țin de uzul specific postmodern (în sintagma „metaficțiune istoriografică”, raportul dintre marea istorie și istoriile individuale, ficționalizarea/rescrierea istoriei etc.). Celelalte concordanțe sunt formulări din limbajul comun (istorie senzațională, istoria personajului, context istoric, istoria umanității). *Femeia în roșu* este, totuși, textul în care studenții observă diluarea graniței „dintre ficțiune și realitate” (11 ocurențe, peste 50% argumentate):

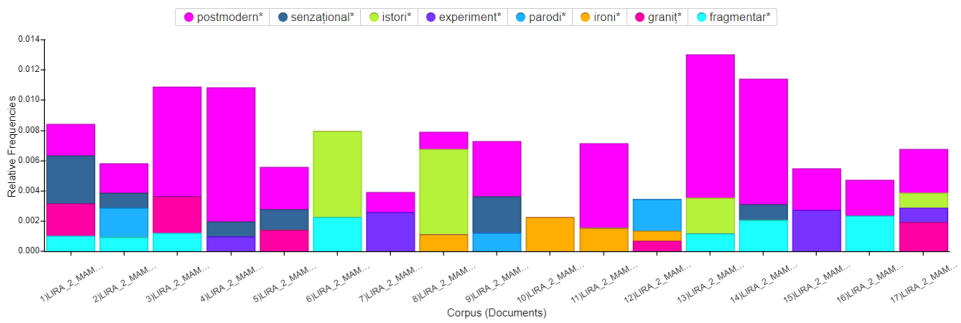

Fig. 12: Analiza romanului Femeia în roșu (LIRA_2)

2.1.4. Observații finale pentru LIRA_2

Privind, panoramic, textele din corpusul LIRA_2, este clar că în aproape toate analizele studenților există (repetate) referiri la postmodernism – reflectare a discuțiilor de la seminar, în care s-au accentuat foarte mult caracteristicile curentului și s-au discutat textele nu „în sine”, ci (poate excesiv) didactic, ca „ilustrări” ale paradigmei, uneori parcurgând chiar traseul invers:

BDD-A32375 © 2020 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:27 UTC)

dinspre context spre texte, de la trăsături generale spre ilustrări individuale. De altfel, preambulul lucrărilor conține masiv această situare contextuală, în care mai putem observa și grija de a defini termenii, de a semnala asumarea acestor cunoștințe – poate tot un efect al avertismentelor după examenul din semestrul I. În general, utilizarea este corectă, confuziile sunt mult mai rare, dar exemplele nu sunt întotdeauna cele mai relevante – vedem aici o dificultate în „aplicarea" teoriei (mai ales în ceea ce privește caracterul metatextual, parodic). Numărul foarte mare de ocurențe ale unor instanțe ale comunicării literare, precum „cititor", nu trebuie să ne înșele: doar câteva vizează poziția privilegiată a cititorului în proza postmodernă (cititorul-personaj, invocat sau prezent ca atare în chiar textul supus lecturii – temă recurentă și în fragmentele din *Ruletistul*, și în *Levantul*), multe referiri sunt comentarii libere și generale despre rolul cititorului. Analiza „produsului textual" devine, așadar, mai degrabă cumulativă, în sensul trecerii în revistă a unor elemente, nu coerent sau complet adecvat cerinței cu caracter accentuat aplicativ.

3. Analiza de text ca gen academic – dificultăți ale studenților, posibile cauze

În urma cercetării acestor două corpusuri, se impun câteva observații sintetice despre modul în care studenții din anul al III-lea gestionează acest gen academic destul de flexibil (atât pentru cadrele didactice, cât și pentru „practicanți"). Principalele dificultăți care ies în evidență sunt legate de raportarea textului la context (aparent irelevantă pentru mulți), de raportarea fragmentului la întreg (observațiile particulare, „pe text", nu sunt ridicate la rang de principiu po(i)etic), ceea ce arată carențe în stabilirea unor conexiuni între diferitele paliere ale operei (viziune–atitudine–teme–limbaj). La nivel de limbaj și de proprietate a termenilor folosiți, identificăm anumite deficiențe, de la utilizarea neștiințifică a noțiunilor critice (cuvinte folosite cu sensul comun pe care îl au în limbă, nu cu cel specific unui anumit curent – cum e cazul naturalismului, realismului, ironiei), absența explicațiilor termenilor, ocurențele în contexte inadecvate sau exemplificările eronate (ce trădează neînțelegerea terminologiei specifice). Construcția discursului este și ea destul de convențională – și nu în sens pozitiv: baremul furnizat este utilizat ca șablon limitativ, nu ca schemă orientativă (remanență a reproducerii mecanice cu care s-au obișnuit pentru bacalaureat). Timpul limitat avut la dispoziție în primul semestru arată, în același timp, dificultatea de a actualiza și aplica „în condiții de examen" informațiile dobândite anterior, de a operaționaliza în discurs un *background* teoretic (de aici și dimensiunea redusă a lucrărilor).

BDD-A32375 © 2020 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:27 UTC)

Lăsând deoparte tarele sistemului preuniversitar, care își are rolul său în formarea unor generații care dovedesc și superficialitate, este nevoie să identificăm și posibile cauze care țin de propriile proceduri sau scenarii didactice ori de parcursul studentului în interiorul comunității universitare. Deși adaptarea la mediul învățământului terțiar și la exigențele sale de scriere poate dificilă (Fanetti, Bushrow, DeWeese 2010: 78), în cadrul Departamentului de Studii Românești există un consens în ceea ce privește măsurile și practicile educaționale orientate către student. Analizând comparativ LIRA_1 și LIRA_2, ne putem gândi că schemele clare, care să conțină cuvinte-cheie de parcurs/exemplificat/argumentat/analizat pentru fiecare seminar, pentru punctarea caracteristicilor fundamentale ale unui curent/autor, de pildă, sunt utile indiferent de contextul în care are loc actul educațional (învățământ față în față sau învățământ online). Limitarea acestei acțiuni însă există: studenții ar putea simplifica textele/autorii exact pe baza acelor scheme. De altfel, furnizarea exhaustivă de materiale în semestrul al doilea nu a crescut semnificativ media notelor acordate (de la 7,8 la 8). Dar ceea ce cade în sarcina studentului – pregătirea – ar fi esențială în producerea unei schimbări și îmbunătățirea scrierii academice la nivel sistemic. Este destul de clar că avem de-a face cu absența lecturilor extensive (volume de versuri, proză scurtă, romane – citite integral): cei mai mulți studenți se limitează la fragmentele puse la dispoziție în „dosarul" cu texte pentru seminar, astfel încât le este greu să își construiască o viziune asupra operei. Neconsultarea bibliografiei critice – indispensabilă pentru construirea unui discurs articulat, nuanțat – generează, de cele mai multe ori, analize schematice, modeste, chiar dacă „punctele de foc" ar fi atinse în mod corect. Totul duce la absența unei perspective integratoare (tratarea datelor de istorie literară, istoria receptării, context cultural) care pare a fi considerată irelevantă pentru analizele „particulare". Dar astfel de analize sunt, de fapt, baza unui studiu monografic și comparativ, esențiale pentru munca unui filolog.

4. Concluzii: implicații pedagogice, posibile scenarii remediale

Așa cum aminteam la începutul lucrării, anul al treilea (pentru studenții filologi și nu numai) este esențial în pregătirea pentru licență și, eventual, pentru examenele ce permit accederea în învățământul preuniversitar din postura de cadre didactice – de aici derivă și necesitatea de a gestiona un bagaj teoretico-critic care să poată permite înțelegerea globală a fenomenului literar, dar și jonglarea cu termenii specifici în analiza oricărui text. La finalul studiului

BDD-A32375 © 2020 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:27 UTC)

nostru, ne putem gândi la câteva implicații pedagogice și posibile secvențe de scenariu didactic remedial, pentru că și un "small-scale corpus" (Boulton et al. 2012), ca cel la care am recurs noi, poate oferi o viziune de ansamblu și produce recomandări generale, acesta fiind unul dintre scopurile cercetărilor bazate pe corpus: "corpus linguistics is about generalities if anything" (Sinclair 2003: 40).

Bineînțeles, pentru a facilita învățarea și a obține, probabil, lucrări „mai corecte", putem furniza schemele-conspect, cu cuvinte-cheie, la sfârșitul fiecărui seminar și putem relua elementele în cadrul unui seminar recapitulativ înaintea examenului. Totuși, rezerva noastră este că acest procedeu va stimula mai degrabă învățarea schematică și reproducerea informației, nu capacitatea analitică individuală și refuncționalizarea instrumentelor de lucru; lucrările vor semăna stânjenitor între ele, iar „producția serială" este exact cea blamată de toți actorii educaționali. Inclusiv selecția textelor pentru examen poate fi reorganizată: dacă în general se optează pentru texte similare cu cele discutate la seminar, un experiment poate fi realizat cu texte care se îndepărtează de perspectiva comună, aducând provocarea de a limita reproducerea unor informații deja existente în bagajul studenților (altfel, discuțiile din seminar acționează ca „ochelarii de cal", nu ca o lentilă colorată, nuanțatoare, capabilă de schimbare la interacțiunea cu alte texte ale aceluiași autor). Ar fi necesară, totodată, o secțiune specială în cadrul seminarului pentru discutarea bibliografiei critice – în ciuda: 1) timpului limitat (însă restructurarea materiei nu este, evident, imposibilă); 2) rezistenței studenților la „critică", pentru că este văzută ca fiind obtuză, pe motiv că ar limita „opiniile personale". Mai mult, individualizarea feedbackului (cel puțin cu cei disponibili), oricât de incomodă pentru unii studenți, ar crește gradul de conștientizare a propriilor erori sau puncte forte, pentru că un comentariu general, care evidențiază apăsat, didactic, greșelile comune, duce mai degrabă la uniformizare.

Am enumerat doar câteva opțiuni, așadar, care pot fi implementate cu minimum de efort de ambele părți: cadru didactic și student. Este parțial îngrijorător faptul că studiul universitar, pentru cei care aspiră la o carieră în învățământul preuniversitar, este doar un intermezzo între testele standardizate de la bacalaureat și titularizare sau definitivat, însă ciclul terțiar este cel care îi pregătește pe studenți pentru gestionarea situațiilor din "real life" (Fanetti, Bushwor, DeWeese 2010: 81). Marea provocare a cursurilor și seminarelor de literatură o reprezintă, pe lângă furnizarea informației consistente, formarea deprinderii de a integra conceptele teoretice în analiză, având și o perspectivă didactică asupra procesului, fără a neglija raportarea

BDD-A32375 © 2020 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:27 UTC)

individuală. În fond, tocmai melanjul între perspectiva personală, originală și raportarea analizele canonice ale atributelor textuale duce la formarea unor cititori profesioniști, exersați în lectura-*jouissance*, în spirit barthesian.

Referințe bibliografice:

BIBER, Douglas, 1993: *Representativeness in Corpus Design*, in "Literary and Linguistic Computing", Vol. 8, No. 4, p. 243-257, disponibil online la http://otipl.philol.msu.ru/media/biber930.pdf, accesat ultima dată la 8.11.2020.

BIBER, Douglas, 2011: *Corpus linguistics and the study of literature: Back to the future?*, in "Scientific Study of Literature", Volume 1, Issue 1, Jan 2011, p. 15-23.

BOULTON, Alex, CARTER-THOMAS, Shirley, ROWLEY-JOLIVET, Elisabeth, 2012: *Issues in corpus-informed research and learning in ESP*, in Alex Boulton, Shirley Carter-Thomas, Elizabeth Rowley-Jolivet, *Corpus informed research and learning in ESP: issues and applications*, Amsterdam, John Benjamins, p. 1-14. https://doi.org/10.1075/scl.52.01bou.

BREZINA, V., WEILL-TESSIER, P., & MCENERY, A., 2020: #LancsBox v. 5.x. [software]. Disponibil la http://corpora.lancs.ac.uk/lancsbox.

CHITEZ, Mădălina, DOROHOLSCHI, Claudia Ioana, KRUSE, Otto, SALSKI, Łukasz, TUCAN, Dumitru (Eds.), 2018: *University Writing in Central and Eastern Europe: Tradition, Transition, and Innovation*, Cham, Springer.

CHITEZ, Mădălina, PUNGĂ, Loredana, 2020: *Digital Methods in Translation Studies: Using Corpus Data to Assess Trainee Translations*, in „British and American Studies" (B.A.S.), 26, p. 241-251.

DONTCHEVA-NAVRATILOVA, Olga, 2014: *The Changing Face of Czech Academic Discourse*, in Karen Bennett (Ed.), *The Semiperiphery of Academic Writing. Discourses, Communities and Practices*, Palgrave Macmillan, New York, p. 39-61.

FANETTI, Susan, BUSHROW, Kathy M., DEWEESE, David L., 2010: *Closing the Gap between High School Writing Instruction and College Writing Expectations*, in "The English Journal", Vol. 99, No. 4, (March 2010), p. 77-83.

https://roger.projects.uvt.ro/.

https://www.sketchengine.eu/.

Purdue Online Writing Lab: *Writing a Literary Analysis Presentation*, disponibil online la https://owl.purdue.edu/owl/teacher_and_tutor_resources/teaching_resources/writing_a_literary_analysis_presentation.html, accesat ultima dată la 15.11.2020.

ROSS, Daniel, 2018: *Small corpora and low-frequency phenomena: try and beyond contemporary, standard English*, in "Corpus", 18, disponibil online la http://journals.openedition.org/corpus/3574.

SINCLAIR, John, 2003: *Intuition and annotation – the discussion continues*, in K. Aijmer & B. Altenberg (Eds.), *Language and Computers. Paper presented at the 23rd International Conference on English Language Research on Computerized Corpora* (ICAME 23), Göteborg, p. 39-59.

SINCLAIR, Stéfan, ROCKWELL, Geoffrey, 2020: Voyant Tools. Web. http://voyant-tools.org/.

BDD-A32375 © 2020 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:40:27 UTC)